

תכלית העבודה לכוון בכל מעשיו למלא בנאמנות שליחותו של הקב"ה!

|| הרה"ג ר' פנחס פרידמן ||

"אמנם נתערבה בזה מחשבה זרה, כי אירע מקרה שבאותו זמן ממש שצויה ה' לשלוח מרגלים, בו בעת נגשו כל בני ישראל לפני משה לשלוח להם מרגלים, כאמור בפרשת דברים [נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ], ושם נאמר ויטב בעיני הדבר, כי חשב משה שהסכימו דעתם לדעת המקום ברוך הוא. אמנם על ידי זה אירע קלקול הלז, כי לא היתה בחינת מחשבת כולם שוה, ורבים עשו מקטנות האמונה ויצא העגל הזה."

בדרך זו מפרש ה"חתם סופר": "וישלח אותם משה ממדבר פארן על פי ה' כולם אנשים ראשי בני ישראל המה". והנה הביאור בלשון קדשו:

"וידוע כי הנשלח מהקב"ה נקרא מלאך בשעת שליחותו כאמור (במדבר כ טז) וישלח מלאך, וכתוב (שופטים ב א) ויעל מלאך ה' מן הגלגל. והנה אם היו [המרגלים] הולכין בשליחות הבורא לא יתוארו 'ראשי בני ישראל', מה להם ולתואר הזה, ולגדולה מזה הם מוכנים להיות שלוחי דרמנא, אך כאשר הלכו על דעת בני ישראל, לא היה להם תואר מלאך אך ראשי בני ישראל יחשבו."

וזה רמז לנו הקרא, כי משה עשה את שלו ושלחם על פי ה' כאשר צוה, אך כולם [נקראו] אנשים ולא מלאכים, כי ראשי בני ישראל המה ולא שלוחי הבורא יתברך שמו, וכולם אנשים לאו דוקא אלא רובם ככולם דהאיכא יהושע וכלב. ולפי עניות דעתי היינו דכתיב במרגלי יהושע (יהושע ב א) [וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים אנשים מרגלים] חרש, ששלחם בלאט וברז שלא יתפרסם לשום אחד מבני ישראל דבר, ולא יתקלקלו גם הם במחשבתם."

רעיון קדוש זה מבואר גם בחידושי הרי"ם (מכתבי החסידים): "המרגלים היו יכולים להציל נפשם, בזה שיעשו שליחותם רק בשביל שדיבר ה' אל משה לאמר שלח לך, ולא בשליחותם של בני ישראל, בבחינת (אבות פ"ב מ"ד) בטל רצונך מפני רצונו, והיה ניצולים גם הם וגם בני ישראל."

לקיים המצוה על דעת כוונת המשלח הקב"ה

על פי כל האמור הבה נתבונן בדבריו הקדושים של ה"שפת אמת" (שנת תרל"א) שמביא בשם זקינו הגה"ק בעל חידושי הרי"ם:

"במדור שליחי מצוה שנותנים נפשם בשליחותם. אדוני אבי זקני מורי ורבי זצלה"ה [בעל חידושי הרי"ם] רגיל לומר, כי גם אדם המקיים מצות בוראו, שנשתלח בעולם הזה כדי לעשות רצונו יתברך, נקרא שליחי מצוה בודאי."

כלומר החידושי הרי"ם מגלה לנו בזה רעיון נפלא שאנו חייבים ללמוד מהמרגלים, כמו שאנו רואים אצל המרגלים שהיו אנשים גדולים: "כולם אנשים ראשי בני ישראל המה". ובכל זאת מכיון שהלכו בשליחותם של ישראל

מהר"ל מפראג ואור החיים: מחשבתם הרעה של המשלחים שהם ישראל השפיעה לרעה על המרגלים שחטאו

חתם סופר: "שלח לך" - לדעתך, שילכו רק בשליחות משה, כי אז תבטל מחשבתם הרעה של ישראל

חידושי הרי"ם: כאשר אדם יזכור תמיד שהוא שליח ה', ישפיע עליו הקב"ה שיצליח בכל אשר יפנה

"מה מצעדי גבר כוננו", אם כן אנו שליחי ה', אולם הצרה היא: "ודרכו יחפץ", שהוא חפץ למלא תאוותו

הרבי ר' זושא זי"ע: הזוכר תמיד שהצורך לאכול ולשתות הוא מאת ה', הרי הוא מעלה ניצוצי קדושה

עבודת ישראל: עצת הרבי ר' זושא איננה רק לאנשים גדולים, אלא היא נחוצה גם לאנשים פשוטים

"בכל דרכיך דעהו", גם בעניינים גשמיים יכוון למלא שליחות ה', כדי שיקבל סיוע מכוונת המשלח הקב"ה

היצר הרע מפתה את האדם שיאכל למלא תאוות לבו, כדי שלא יהיה שליח ה' אלא שליחו של היצר הרע

כשמש, כי אם אדם פועל איזה פעולה על דעת עצמו, כי אז ההצלחה שלו או הכשלון תלויים רק בו, אבל אם הוא שליח צבור כי אז ההצלחה והכשלון שלו תלויים רק בשולחיו, וכמו שמפרש המשנה הטעם: "מפני ששלוחו של אדם כמותו".

"שלח לך" - לדעתך כדי לבטל שליחות ישראל

רעיון קדוש זה מצינו גם כן בדברי ה"חתם סופר" (ריש פרשתינו ד"ה שלח לך), והוא מוסיף כי מטעם זה נכשלים שלוחי ציבור בימינו, כי כוונתם הרעה של המשלחים משפיע עליהם לרעה: "יראה לי דעיקר חטא מרגלים היה מחמת כוונת השולחים, כי הרבה מפסיד השליח על ידי כוונת המשלח, וכן יארע לשלוחי ציבור בימינו בעונותינו הרבים".

אלא שלפי זה צריך להבין מה אשמתם של המרגלים, איך היו מסוגלים להתגבר על מחשבתם הרעה של ישראל שהם המשלחים. אומר על כך ה"חתם סופר" (שם) כי מטעם זה צוה הקב"ה למשה: "שלח לך אנשים - לך לדעתך", כדי שיתכוונו המרגלים ללכת רק בשליחותו של משה על פי ה', ואז לא תוכל מחשבתם הרעה של ישראל להשפיע עליהם לרעה, ובלשון קדשו:

הרעה של המשלחים על השלוחים שגם הם ילכו בעצה רעה, ובאותו רגע נהפכו מצדיקים לרשעים, והנה הדברים בלשון קדשו:

"באותה שעה כשרים היו, אבל משנשלחו והיו שלוחיהם של רשעים למדו ממעשיהם ונעשים כפי המשלחים עצמם, לפיכך כאשר נתמנו כשרים היו ואחר המינוי מיד רשעים היו, ולפיכך אמר לקמן מקיש הליכתן לביאתן, שאף הליכתן בעצה רעה, ולא קשה הא דאמר כאן שהיו כשרים באותה שעה".

גם ב"אור החיים" הקדוש (יג ב) מבאר כן, כי המרגלים מצד עצמם היו צדיקים בתחילה, אלא שנכשלו ונהפכו לרשעים מצד כוונתם הרעה של המשלחים:

"אפשר לצד שכוונת המשלחים היתה רעה, תפעיל פועל הרע בשליח, ויחזור להיות שלוחו של אדם כמותו, ויולד בו תכונה רעה מה שלא היתה בו מקודם, כדרך שתוליד בחינת הקדושה בשלוחי מצוה לטובה אות, ולזה הגם שהיו צדיקים בהתחלתם עשות ההליכה לרגל, נולד בהם תכונה רעה מכח המשלחים ויעצו להדיח".

ונראה ברור כי רעיון נשגב זה יסודותו בקודש, במה ששינוי במשנה (ברכות לד:): "המתפלל וטעה סימן רע לו, ואם שליח צבור הוא סימן רע לשולחיו, מפני ששלוחו של אדם כמותו". הרי לנו דברים ברורים ומאירים

בפרשתינו פרשת שלח אנו מתחילים עם פרשת המרגלים, פרשה קשה שמשאירה אותנו פעורי פה, נוכח הפליאה הגדולה על כשלון הקשה של המרגלים שנשלחו לתור את הארץ, כאשר לא מדובר כאן מאנשים פשוטים, אלא מנשיאי ישראל צדיקים וחשובים, כפי שמעיד הכתוב (יג ג): "כולם אנשים ראשי בני ישראל המה". ופירש רש"י: "כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות ואותה שעה כשרים היו".

אולם למעשה, איום ונורא, שוד ושבר! אנשים צדיקים אלו נשיאי שבטי ישראל, נתפסו ברשת היצר, עד שנפלו מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, למרוד בה' ולדבר סרה על ארץ ישראל שהקב"ה הבטיח לישראל, ונענשו בגזירה הקשה של (במדבר יד כט): "במדבר הזה יפלו פגריכם", ולא יכנסו לארץ ישראל.

והנה ידוע ומפורסם כלל גדול בתורה, כי מכל אירוע שבתורה צריך ללמוד לקח נשגב בעבודת ה', שהרי בגלל זה היא נקראת "תורה" מלשון "הוראה", כי עלינו ללמוד לקח הוראה בעבודת ה' מכל אות ומכל תג, הנה כי כן מהו הלקח שאנו אנשים פשוטים חייבים ללמוד, מהכשלון הגדול של המרגלים צדיקים ונשיאי ישראל, כדי להשתמש בו בחיינו היום יום, כלומר מה היה שורש הכשלון של המרגלים, שמתוך זה נשכיל להבין שלא לחזור על טעות זו.

המרגלים נכשלו מצד כוונתם הרעה של המשלחים

נקדים יסוד גדול בהבנת שורש הכשלון של המרגלים, כפי שחוזר ונשנה במשנתם הטוהרה של מאורי עולם רבותינו הקדושים זי"ע: מהר"ל מפראג, "אור החיים" הקדוש, "חתם סופר", "חידושי הרי"ם", המתנבאים כל אחד בסגנון משלו, אולם הצד השווה שבהם שהמרגלים מצד עצמם אכן היו צדיקים, אך בהיותם שליחים של ישראל ככתוב (דברים א כב): "ותקרבון אלי כולכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ", הנה מאחר שמחשבתם של ישראל היתה רעה מצד שלא האמינו בה' שהבטיח להם את הארץ, לכן השפיעה מחשבתם הרעה של המשלחים על המרגלים השליחים למרות שהיו צדיקים.

רעיון זה מבואר ב"גור אריה" להגה"ק המהר"ל מפראג זי"ע, שמיישב מה שכתוב (שם): "וישלח אותם משה ממדבר פארן על פי ה' כולם אנשים ראשי בני ישראל המה". ופירש רש"י: "כולם אנשים, כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות, ואותה שעה כשרים היו". ותמיהו המפרשים, שזה סותר למה שכתוב (יג כו): "ויילכו ויבואו אל משה ואל אהרן". ופירש רש"י: "ויילכו ויבואו, להקיש הליכתן לביאתן, מה ביאתן בעצה רעה אף הליכתן בעצה רעה". הרי שכבר מתחילה הלכו בעצה רעה.

אומר על כך המהר"ל רעיון נשגב. נכון הדבר כי באותה שעה שבחר אותם משה לרגל את הארץ היו צדיקים מצד עצמם, אולם באותו רגע שהתחילו ללכת בשליחותם של ישראל אשר כוונתם היתה לרעה, השפיעה כוונתם

שכוונתם היתה לרעה, השפיעה כוונתם הרעה של המשלחים על המרגלים להשחיתם, ואם היו הולכים בשליחותו של מקום לא היו נכשלים כלל.

כן ראוי לכל אחד מישראל לדעת ולזכור תמיד, שהקב"ה שלחו לעולם הזה כדי שיעשה רצונו יתברך, ואם יזכור תמיד בכל מעשיו שהוא שליחו של הקב"ה ויכוון לקיים רצונו יתברך, כי אז יזכה שכוונתו הטהורה של המשלח הוא הבורא יתברך שמו, תסייעהו שיוכל לעבוד את ה' ולמלא את רצונו בתכלית השלימות.

על פי דבריו הקדושים נשכיל להבין החשיבות הגדולה לעסוק בתורה ומצוות "לשמה" לעומת העסק בהם "שלא לשמה", כי כאשר הוא עוסק בתורה ומצוות "לשמה", כלומר לשם ה' משום שכך צוה ה', הרי הוא עוסק בתורה ומצוות כדי למלא את שליחותו של הקב"ה ששלחו לך, ועל ידי זה יש לו סיוע גדול מכוונת המשלח הוא הקב"ה.

אבל אם הוא עוסק בתורה ומצוות "שלא לשמה", כדי להגדיל את כבודו בעיני הבריות או לשם שکر, נמצא כי הוא פועל בשליחות עצמו כי רצונו להגדיל את כבודו, ועל ידי זה כוונת המשלח - שהיא כוונתו הלא טהורה להגדיל את כבודו - מקלקלת את שלימות המצוה, כי אין לו את הסיוע שהיה יכול לקבל, אם היה עוסק בהם רק לשם ה' למלא את שליחותו בלי שום פניות.

אלא שבכל זאת שנינו על כך (פסחים נ:): "לעולם יעסוק אדם בתורה ומצוות אף על פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה". כי אפילו כשאינו מסוגל לבטל ממחשבתו לגמרי כוונה שלא לשמה כדי להגדיל כבודו, אולם מאחר שכוונתו גם לשמה כדי למלא את רצונו יתברך, וכל שכן כשעיקר כוונתו הוא באמת כדי למלא את רצון ה', אלא שנתערבה במחשבתו גם מחשבת פיגול שלא לשמה, הנה בזכות העסק בתורה ומצוות לשמה - לשם ה' ששלחו לך, יזכה לקבל סיוע מאת ה' המשלח, שיוכל להתגבר על הכוונה שלא לשמה ומתוך שלא לשמה בא לשמה.

"גדול מצווה ועושה יותר ממי שאינו מצווה ועושה"

ועתה בא וראה כי רעיון קדוש זה מתאים להפליא עם דברי ה"ישמח משה" (פרשת ויצא ד"ה וידר), אשר דיבר בקדשו לבאר מדוע המקיים מצוה שנצטווה על כך מאת ה', הוא גדול ממי שמקיים מצוה מרצונו הטוב בלי שנצטווה על כך, כמאמרם (קידושין לא.): "גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה", והנה לשון קדשו:

"והנה כבר ביארתי הטעם על אמרם (קידושין לא.), גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה, דהנה בכל מצוה יש כונת ידועים ליחידי סגולה בכל דור, ויותר מזה אשר לא נודעו רק לרבי שמעון בן יוחאי וחביריו, ויותר מזה אשר המה לא נודעו רק למשה בחיר ה', ויותר עוד מהמה אשר עקבותיהם לא נודעו עוד לשום נברא, רק המצווה יתברך יודע מקומה.

והנה העושה כאשר צוה הוא יתברך, אם כן מתקן בשורשו אף מה שנעלם מכל נברא, והיינו אשר קדשנו במצוותיו והבן. אבל אם אינו עושה רק על פי שכל, אם כן הרי אינו יכול לתקן יותר ממה שהשכל מגיע. ועוד דכל דבר חוזר לשורשו, אם כן אם שורשו מן השכל, הרי אינו עולה יותר גבוה מן השכל, מה שאין כן אם שורשו מציויי יתברך שמו, והיינו גדול המצווה ועושה, שגדול יותר ומגיע יותר, והבן כי הוא נפלא בס"ד".

כאשר נצרף את אשר למדנו מכל מאורי עולם, כי שורש הכישלון הקשה של המרגלים

היה בכך, שכוונת המשלחים שהם ישראל השפיעה עליהם לרעה, נוכל להבין דבריו הקדושים של ה"ישמח משה" ביתר שאת, כי המקיים מצוה שהוא מצווה על כך מאת ה', הרי הוא מכוון לקיים מעשה המצוה שנשתלח על כך מאת ה'.

ולכן אף שהוא עצמו אינו מכיר את כל הכוונות הנסתרות של המצוה, בכל זאת כוונת המשלח הוא הקב"ה משפיע על מעשה המצוה שיחשב כאילו קיימה עם כל הכוונות הנשגבות, אבל אם האדם אינו מצווה על כך אלא שהוא עושה דבר זה בתורת נדבה, הנה מאחר שלא נצטווה על כך אין לו את כוונת המשלח הוא הקב"ה, כיון שהקב"ה לא שלחו לעשות מעשה זה, [אלא שגם על זה מצינו עצה טובה כמו שנבאר בהמשך הדברים].

"בכל דרכיך דעהו"

על פי האמור יפתח לנו פתח להבין מה ששינינו בגמרא (ברכות סג.): "דרש בר קפרא, איזוהי פרשה קטנה שכל גופי תורה תלויין בה, (משלי ג ו) בכל דרכיך דעהו והוא י"שר אורחותיך". ונפסק להלכה בשלחן ערוך (או"ח סימן רלא):

"בכל מה שיהנה בעולם הזה, לא יכוין להנאתו אלא לעבודת הבורא יתברך כדכתיב בכל דרכיך דעהו, ואמרו חכמים כל מעשיך יהיו לשם שמים, שאפילו דברים של רשות, כגון האכילה והשתיה וההליכה והישיבה והקימה והתשמיש והשיחה וכל צרכי גופך, יהיו כולם לעבודת בוראך או לדבר הגורם עבודתו".

לפי האמור גילה לנו בר קפרא בזה דבר עמוק, כי בכל מה שאנו עושים בעולם הזה, אפילו ענינים גשמיים וחומריים כאכילה ושתיה וכדומה, מוטלת עלינו החובה לזכור תמיד, שאנו ממלאים בכך את שליחותו של הקב"ה, ששלח אותנו בעולם הזה כדי למלא כאן תפקיד מיוחד, כמאמר נעים זמירות ישראל (תהלים לז כג): "מה' מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ".

וכתב בספר "בעל שם טוב" (פרשת לך לך אות כא) בשם ה"אור המאיר" (פרשת צו) ו"היכל הברכה" (פרשת בראשית דף כז.):

"שמעתי מהבעש"ט שביאר פירוש הכתוב, מה' מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ, ואמר על אותן האנשים הנוסעים לארץ מרחקים בסחורות וכדומה המרחיקים נדוד, לא מחשבותיו יתברך שמו מחשבותם, כי הם חושבים בנפשם שכל עצמם עם דרך נסיעתם לארץ מרחקים, הוא בעבור הרבות זהב וכסף חילוף סחורתם, ולזה המה מקצים רגליהם, ובאמת הוא יתברך שמו לא כן ידמה, כי הוא יודע לתקן עניינו יותר ממנו.

ולפעמים יש לו לאדם כנר לחם בארץ מרחקים הנוגע אל בחינתו, והוא צריך לאכול אותו כנר דייקא באותו המקום ובשעה הזאת, או שצריך לשתות מלא לוגמיו מים במקום ההוא, ולכוונה זו מצעדי גבר כוננו, להרחיק נדוד כמה מאות פרסאות, בכדי להשלים את נפשו עם זה הכנר לחם, ושתייית מים מעט או הרבה...

ולזה רומז הכתוב, מה' מצעדי גבר כוננו, שנוהג איזה נסיעה למקום רחוק, והכל הוא מאתו יתברך, כאשר גזרה חכמתו להשלמת נפשו, באחת מסיבותיו יתברך שמו הידועים לו יתברך שמו, והוא האדם עצמו לא כן ידמה ולבבו לא כן יחשוב, כי אם ודרכו יחפץ, לנהג נסיעה ובסחורה וכדומה".

"והוא י"שר אורחותיך"

נמצא לפי זה כי כאשר האדם מכוון בכל הליכותיו אפילו בענינים הגשמיים, למלא את השליחות שהטיל עליו הקב"ה בבחינת: "מה' מצעדי גבר כוננו", כי אז כוונתו הטהורה של המשלח שהוא הקב"ה, משפיעה לטובה על

כוונת האכילה שוה לכל נפש במשנתו הטהורה של הרבי ר' זושא זי"ע

אכילתו: "אשר אני מביא אתכם שמה", הוא כבר זוכה לברר ניצוצי קדושה מתוך האוכל. ונראה לבאר הענין על פי מה שהארכנו בתוך המאמר בשם המהר"ל מפראג, ה"אור החיים" הקדוש, החידושי הרי"ם וה"חתם סופר" לבאר שורש הכישלון של המרגלים.

כי המרגלים מצד עצמם היו באמת צדיקים גמורים, אלא שנכשלו משום שהלכו בשליחתם של ישראל שכוונתם היתה לרעה, ועל ידי זה השפיעה כוונת המשלחים לרעה על השליחים כי שלוחו של אדם כמותו, ואם היו הולכים בשליחותו של משה רבינו ולא בשליחותם של ישראל, כי אז היתה כוונתו הטובה של משה משפיעה עליהם שלא יכשלו בשליחותם.

נמצינו למדים מזה, כי אם האדם זוכר בשעת אכילתו וכן בכל עניני העולם הזה, שהוא ממלא בכך את שליחותו של הקב"ה, שהרי הקב"ה ברא את האדם כך שיצטרך לאכול, כי אז יש לו סייעתא דשמיא מאת כוונת המשלח שהוא הקב"ה, שיוכל לתקן ולהעלות כל ניצוצי קדושה שנמצאים בתוך המאכל.

וזהו ענין הברכה שתקנו חכמינו ז"ל לברך על כל המאכלים: "המוציא לחם מן הארץ", "בורא פרי העץ", "בורא פרי האדמה", "שהכל נהיה בדברו", כדי שנזכור שהקב"ה ברא את כל המאכלים הללו, משום שזהו רצונו יתברך שנאכל כל המאכלים הללו כדי להעלות מהם ניצוצי קדושה, נמצא כי תכלית הברכה היא כדי שנאכל ונשתה בכוונה נשגבה בבחינת: "אשר אני מביא אתכם שמה".

על פי האמור הרווחנו להבין מה שהסמיך הקב"ה מצות הפרשת חלה לפרשת המרגלים, שהרי שורש הכשלון של המרגלים היה, שלא הלכו בשליחותו של משה כי אם בשליחות ישראל, לכן הזיקה להם כוונה הרעה של המשלחים, ומזה נשכיל ללמוד לקח נשגב שצריך לזכור בשעת האכילה כדברי הרבי ר' זושא זי"ע: "אשר אני מביא אתכם שמה", שהקב"ה הוא זה שהביא אותנו לאכול ולשתות, נמצא כי אנו ממלאים בכך את שליחותו של הקב"ה, ועל ידי זה יש לנו סיוע מכוונת הקב"ה להעלות ניצוצי קדושה מתוך המאכלים.

יומתק לפרש בזה ביתר שאת הפסוק: "מה' מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ", בדרכו של הבעש"ט הקדוש זי"ע, דוד המלך אומר כאן תוכחה מגולה לבני ישראל, הלא האמת הצרופה היא כי: "מה' מצעדי גבר כוננו", כל צעד ושעל שאדם דורך בעולם הזה, הוא מהקב"ה כדי שיעשה תיקונים גדולים במקומות הללו.

הנה כי כן היה ראוי שיכוון אדם בכל מעשיו, למלא בנאמנות את השליחות של הקב"ה, כי אז היה מקבל סיוע גדול מכוונת המשלח הוא הקב"ה, אולם בעונותינו הרבים אין האדם מכוון כן אלא "ודרכו יחפץ", הוא חפץ למלא את דרכו שלו בכונתו לבו כדי לרדוף אחרי הבלי עולם הזה, נמצא כי אין לו את הסיוע שהיה יכול לקבל מהמשלח הוא הקב"ה. ולזה נתכוונו חז"ל באמרם (אבות פ"ב מי"ב): "וכל מעשיך יהיו לשם שמים". [ראה במסגרת כי על פי האמור יומתק להבין מה שהסמיך הקב"ה מצות הפרשת חלה לפרשת המרגלים].

בפרשתינו למדנו על מצות הפרשת חלה (במדבר טו יז): "וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם בבואכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה, והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה".

ב"עבודת ישראל" להמגיד הקדוש מקוזניץ זי"ע (שלח ד"ה דבר אל בני ישראל) מביא בשם הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע, כי בפסוקים אלו רמז לנו הקב"ה כוונה נשגבה בעבודת האכילה השוה לכל נפש, וזה לשון קדשו:

"כשהאדם אוכל בתאוותו לפי דמיונו שאי אפשר לחיות בלא אכילה ושתיה, בודאי מן הנמנע שירים ניצוצי הקדושה שבתוך המאכל למעלה, רק אם האדם חכם ומשכיל על דבר ואומר בלבו, הלא בודאי אם הבורא ב"ה רצה שנחיה בלי אכילה היה אפשר להתקיים כמו עתה, אלא שהבורא ב"ה רצונו להחיות נפש כל חי על ידי אכילה, ועל ידי זה אני מוכרח לאכול בקדושה וטהרה שאני עושה רצונו בזה, ואז יש בכח אדם להרים ניצוצין קדישין לשורשם.

וזה פירוש הפסוק, בבואכם אל הארץ, דהיינו אל הארציות, ותדעו נאמנה, אשר אני מביא אתכם שמה, כי אני הבאתי אותך לזה, שהרעבון והצמאון מאת השי"ת והשביעה גם כן מאתו, אז, והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה', ותגביהו הניצוצין קדישין למעלה".

מוסיף על כך ה"עבודת ישראל" חידוש גדול בלשון קדשו:

"ומעתה נבאר שאר הפסוקים שכתוב, ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה, פירוש, שלא יאמר האדם הנה אנכי עדיין רך בשנים ויש עת לכל חפץ, כשאזקין אשוב לעבוד אותו יתברך בהגבהת הניצוצין קדישין, אבל עתה כתיב (קהלת יא ט) שמח בחור בילדותך. ולזה אמר הכתוב לא כן, רק ראשית עריסותיכם תרימו תרומה, כי עיקר העבודה בימי הילדות והבחרות, כשהאדם שלם בכוחו והוא הראשית לקדש מנעוריו".

"אשר אני

מביא אתכם שמה"

אמנם עדיין צריך ביאור להבין ביתר שאת, מדוע באמת אם האדם זוכר בשעת

השליח הוא האדם, שיוכל למלא שליחותו בתכלית השלימות עם כל הכוונות של הקב"ה.

וזהו שאמר שלמה המלך: "בכל דרכיך דעהו והוא י"שר אורחותיך", כלומר בכל "דרכיך" אפילו בדרכים הפרטיות בעניני עולם הזה, "דעהו" תזכור תמיד לדעת את ה' שאינך אלא ממלא שליחותו בעולם הזה, כי על ידי זה יהיה לך סייעתא דשמיא מכוונתו הטהורה של המשלח הוא הקב"ה כביכול, עד כדי כך: "והוא י"שר אורחותיך", שהקב"ה י"שר וישלים בשבילך את כל הכוונות הראויות למצוה זו.

אלא שהיצר הרע נלחם עם האדם לפתותו, שיאכל וישתה כדי למלא תאוות לבו, וכאשר אדם שומע ח"ו בקול יצרו לרדוף אחרי הבלי עולם הזה, כי אז לא רק שאין לו הסייעתא דשמיא מהקב"ה שהרי אינו מכוון למלא את שליחותו, אלא זאת ועוד, שיש לו נזק גדול מכוונת היצר הרע שמעתה הפך הוא להיות המשלח, שיעסוק האדם בעניני עולם הזה כדי למלא תאוות לבו.